

1 Timoti

Pâlanj Timoti egat zapat meluwan nejanj kumti saye

Pâlanj zapat meluwan kapi kuye yangut sekamanj nen kuye. Zapat meluwan notnanj kuknangat tapmeliwen ke eganj dapmelange mka ma msat dende keyet kumindadananj. Âpme Timotiyet kuin kapi zapat meluwan an kwepgat kuye yangut zet keyet kenanj tazin ke am sambe nep makumti winde titiyelen. Pâlanj mka katiknan ku tati zapat meluwan kapi kuye yek; eganj zupman mamti kuye.

Timoti ek Pâlanj mulup annanj mtetime mulup ilitsakwep mmebun. Timotiyet mamanj Zuda mangeengatananj âpme bipmanj Glik an (Nembayelen Muluwin 16:1). Pâlanj Kawawangalen Zet Zapat Dolaknanj Penanj nejanj timegeen Timoti nâmkinjpepe aige (Nembayelen Muluwin 14). Bamgat Pâlanj ekmak mamayelen ombempeye (Nembayelen Muluwin 16). Pâlanj Timoti peme iknjak mepmamti mulup mge keyet zemgwatananj zet kapi kumsaye. Iknjak zempeme dapmelange tunguwinan mamti mulup mimiyelen msaye. Mulup annanj tototat zigok tatagalen zet sekam iknjak iknjak ke zemâtâtât mulup omba penanj mge.

Zet noteknanj temanj kapigoganj 1 Timoti zapat meluwan kenanj talip:

1:1-11 Zet yanjbemti zenzeyelen zet

1:12-17 Pâlaŋ Kawawaŋgalen keŋ taoletnaŋ ek-
magen wemsaye keyet zetnaŋ zeye

1:18-20 Yaŋaŋ eneyet aŋkeŋoo zet ke zemâge

2-3 Dapmelaŋge indikdamuŋ mimiyeleŋ
zemâtâtât zet

4 Ekŋen am zemyuŋguŋgu omba mamip
ekŋenmak set zigoset zemuŋuwewet
mimiyeleŋ zet

5:1-6:2 Am maŋge ikŋak ikŋak dapmelaŋge
kwepgat tuŋguwinan talip ekŋenmagen
mulup mimiyeleŋ zemâtâtât

6:3-19 Mama mimi yuŋguŋguŋaŋ omba
weyaŋgalen zemâtâtât zet

6:20-21 Zet zemdelan zenze zet

¹ Kawawaŋ Aŋgalalaŋ ma Zisas Kilais egat
nin mawebenup. Egat mulup an neŋ mamti
egalen Zet Zapat Dolakŋaŋ Penaŋ zempalakŋaŋ
bembeyelen nâmti nakumtetiwin.

² Timoti, neŋ gâgât meluwaŋ kapi kumgayap.
Geŋ nâmkipepeen nemun penaŋ benik.
Kogogapmti Kawawaŋ Bipm ma Zisas Kilais
ningat Amobotnaŋnaŋgalen keŋ taolet ma
aŋgalaŋgogot ma keŋ sewakŋaŋ geŋmak
tatagalen nâmti dunduyap.

*Pâlaŋ Timotiyet zet kilom zemyuŋguŋgu an
ekŋengat ekseseyet zein*

³ Âpme neŋ Masedonia msalen mesât mti
kapigok apitilim gewan, “Geŋ Epesa tati am
notnaŋ am zet katnaŋ dâsuki sakam igak igak
tadiindop ekŋen ke zemkulumindewanik.”

⁴ Geŋ ekŋen bemzet dâsuki ma gulugalakŋineyet

kwilin etañ omain main tapmip ke penañepin keyepmti zemkuluminde. Set kebon keyañ Kawawañmagen nâmkîppepeyet setnañ ku manzuluzin. Âmandanda setnañ etañ manzuluzin. ⁵ Neñ golan zet yañañ kapigok in mimiyet nâmti zeya, in gogot dopdop mbep. In gogot ke keñ kwetetepmanengatnañ kobe ma nânânjin kileñ mamaip kemagengatnañ yek ma Kilaismagen nâmkîppepe tuwat tuwat palen mamaip kemagengatnañ ku kobe. ⁶ Am notnañ ekñenañ zet zeyap ke bamkumpemti selin myunğunpemti kopa zelen gwidikbien. ⁷ Ekñen zii zet Mosesiyañ Kawawañmagen titiñañ keyelen an zikat indanda igagen kwakwagalen mamip keyañgut ekñenañ zelin tazeip ke yañañ ku nâmti keyet windenañ mamip.

⁸ Yañgut nin nânup zii zet teñ mamâti mip beme keyañ dolakñañ mambein. ⁹ In pigok penañ nâit, zii zet sambe kewan am tengat yek. Kelak am zii zet ku mamâlîp ma am keñ katik ma Kawawañgat ku manâme mozin ma ayomton ma am eseseñinpiñ ma Emetak Teñ ku mamâlîp ma am mambiwine maindome gakiñ ma am notnañañ am sambe maindome gakiñ, ¹⁰ ma an-imbî set kileñ mama ma anañ anañañ timambet wewe ma imbiyañ imbimak timambet wewe ma amnañ am nolin kambutiti ma am dâsukiton ma am nolinangat zet dâsukiyet zemkatikbembe ma Kilaisiyelen dapmelange mama mimiñinañ zet katnañ penañ tazin ke ku mamâlîp ekñen keyelen. ¹¹ Zet katnañ penañ am zikat indandayelen ke ilak Zet Zapat Dolakñañ Penanen Kawawañañ

mamsokbein. Ke Kawawaŋaŋ neŋ zempalakŋaŋ bembeyelen naŋge. Zet keboŋ keyaŋ Kawawaŋ pembenangat windenŋaŋ dolak dolakŋaŋ keyet sesewatpepeyelen diindom zikat ndamamm.

Pâlaŋ Kawawaŋgat pembenangat wisikŋ zein

¹² Neŋ mulupmnangat winde Kilais Zisas Amobotnaŋnaŋ manaingapm wisikŋ penan zeyap. Egaŋ neŋ mulupmaŋ ke ŋep mbap e nâŋgeyepm name mulupmaŋ ke mamiyap keyepm egaŋ neŋ ombemneŋge. Neŋ keyet wisikŋ zeyap. ¹³ Neŋ penan egat eweŋaŋ ku nâmkijpemtî egat bekaŋaŋ zewan ma amŋane sisipeŋpeŋ mimindewan ma kwelat kumpemtî kwileki tapmiyap ke ku nâmtiyepm mbanangut Kawawaŋaŋ neŋ aŋgalaŋ gogot mneŋge. ¹⁴ Kogok tapmnepema ningalen Amobotnaŋ ek neŋ keŋ taoletnaŋ bemisisikŋaŋmak bem mnemti nâmkijpepe ma gogot mimi keyet yaŋaŋ Kilais Zisasmagen tusumneneŋge. ¹⁵ Zet kapi penan sukwep keyepmtî neŋ manâyawen am sambeyan kapi nânâyelen Zisas Kilaisiyaŋ msalen toti am yom toŋaŋ nin timkwatndeye. Ninmagengatnaŋ nâgât yommnaŋ am sambe sebemindein. ¹⁶ Keyangut Kawawaŋaŋ nâgât aŋgalaŋ gogot mge ewan Kilaisiyaŋ neŋmagen mulup mge e sepsepnok keyepmtî am yomtoŋ ekŋenaŋ ke ekti nâwep ek an sewakŋaŋ. Kogogapmtî notnaŋaŋ ŋep kapi nâmtî mama kanzizit Kawawaŋmagen tiwep. ¹⁷ Mama katikŋaŋgalen Amobotnaŋ ku gakikiyelen ma amnaŋ ŋep ku gigigalen. Geŋ Kawawaŋ kwewetaŋ mamaniŋ. Amnaŋ Geŋ

eksemgemti sesewatgepen mamti mamambep.
Ke penan sukwep mganğayelen.

¹⁸ Timoti, nâmkınpepen nemun benik
keyepmti neñ apitilim gesowap kapi mbanik.
Eweñan geñ Kawawañgalen anan muluwen
gesâti ekñenan gâgât Zet Zapat Dolakñan
Penan zemkawan bembeyelen Emetak Tenan
nâmbiliwepme weme ombemgeye keyet
zemgwatnan mgewien. Keyet Amobotnanğalen
muluwen geñ zedan an kasayen dolakñan maân
kebon bemti âwanik. ¹⁹ Mti nâmkınpependi
katikñan bemti tapme kenđi damuñ mmane
kwetetepman tabe. Am notnan ekñenan
kenin damuñ mme kwetetepman ku tage
keyepm nâmkınpepenin kwalepme delan
zeme kilen mekobien. ²⁰ Ekñenmagangatnan
an zut Aimenias ma Aleksandia egelan
sepem kegok mbun. Egelan ñoktik dolakñan
kapigok ku tiwungapmti neñ eget Sadangat
betnan bemidema nukñan omba idame keyan
idamukulem mme egelan Kawawañgat zet
kwelat ewe ku kuwalup.

2

Sesewatmak mamayelen zet

¹ Zet ñen mobotnan penangat neñ apitilingeyap
e pigok: Geñ an nâmkınpepeninmak ekñen
diindomane ekñenan am sambeyet nâmti
Kawawañgat kwileki ñengat ten dunduwep ma
dundundu temakwep mbep. Ma yanğwesieset
ma wisikñeset bemti Kawawañgat dundum
sawep. ² Msatgalen amobotnanine ma am notnan

mundum temanen talip ekñenaj nin ndadamun mme nin sewakñaj ma mamasi palen mamti Kawawaj eksempemti am sambeyaj mama mimi dolakñaj mamnupgat dundum sawanup. ³ Kegok mamnup keyaj Kawawaj Angalañ egaj keyet nâme dolakñaj ma ñep bein. ⁴ Kawawaj am sambe ikñangalen zet katnaj penaj ke nâmâtâtâgalen manâin ma Egan am ekñen bekanajinangatnaj angalañindendeyet manâin. ⁵ Kawawaj kwewetaj mamain. Mti Kawawaj ma am ningat tungupmnan an kwep Zisas Kilais ek an sek tiyeyaj mamamndain. ⁶ Kawawaj am sambe ndaangalalanganen nâñge ke msokbembeyelen kanan penaj kopme Kawawaj Zisas Kilais am sambe yomengatnaj ndatitiyelen ketalasimpeme koge. ⁷ Neñ yajaj keyepmti Zisas Kilais egalen mulup an neñ mamti egalen Zet Zapat Dolakñaj Penaj zempalakñaj bembeyelen ma zikat indanda mamayet nâmti zemnemti am Zuda mangeen ku sokbembenaj zet penaj ñotekñaj indandayet ma nâmkijpepeyet nâmti zenewien. Zet ke dâsuki yek; neñ penaj sukwep zeyap.

⁸ Keyepmti neñ am Kawawangalen mulupgat kenin bembenaj ekñengat pigok nâyap, ekñenaj zet zapat pembenangat ondedagen belin time mopme dundusâti nolinangat ñenzinñaj ma zekañaj mee bamkumpemti dunduwap.

⁹ Ma imbi ekñengat kegogak pigok nâyap, ekñen sâk melakandu pembenaj miak bewangut ego egonajmak yek weyanñi miak bep. Ma ñok sepem yajaj yajaj igak sek mmobotgat

ku elengewep. Ma elemiak tosaŋaŋ mobotnaŋ golaŋ weyayaŋaŋ mee ku miak bep. Ma sâk melakandu tosaŋaŋ temaŋaŋaŋ kwititiŋaŋ sek mmobotgat ke ku miak bep. ¹⁰ Imbi Kawawaŋaŋ masesewatpeip ekŋengat mama mimiŋin elimiak pembedaŋ kebon mti mamayet nâmti zeap.

¹¹ Imbi ekŋenaŋ buzak mamti damuŋ ekŋenmagen mulup zigok mimiyeŋ yaŋaŋ mnâmti ekŋengat kandaŋinan mambep. ¹² Neŋ imbi notnaŋ ekŋenaŋ zikat indanda mulup mimiyeŋ ma imbiyaŋ angat mobotnaŋ mamayet ku nâmindeyaŋ; ekŋen buzak tati nânâ etaŋ nâmbep. ¹³ Kawawaŋaŋ Adam kukŋaŋgat mge bam Ewa mme sokbeye. ¹⁴ Adamaŋ Kawawaŋgalen zemkatikbembe ke nâŋgeyaŋgut tetimae toŋaŋ imbimageset koti tetimideye ke sukŋaŋ bemti Kawawaŋgalen zet kuluye. Mme imbiyaŋ tetimaemaŋ toŋgalen zet nâmti yom mge. ¹⁵ Keyet Kawawaŋaŋ nâme ŋep beme imbi nâmindame nemba ambebelinan ekŋenaŋ nâmkŋepepeŋinmak ma gogolinmak keŋin kweteteŋmaŋ ma weyaŋti mambep enenogat ekŋenmagengatnaŋ An Anŋalalaŋ ke sokbembeyet zenzeŋaŋ.

3

An dapmelaŋge ŋeŋaŋ bembe ekŋengalen zet

¹ Zet kapi penaŋ. An ŋenaŋ dapmelaŋgeyelen ŋeŋaŋ bembe kwasâgât nâit beme egaŋ mulup pembedaŋ penaŋgat nâin. ² Âpme dapmelaŋge ŋeŋaŋ bembe ekŋenaŋ myuŋguŋgupiŋ mamti imbi kwewetaŋmak mambe. Egaŋ ŋoktik dolakŋaŋ etaŋ mâti mama mimiŋaŋ damuŋ mbe.

Am sambe eksempewep. Egan am mamananan notn mimindemti mkanan indewe. Mti an zikat indanda dolaknan penan mambe. ³ Egan tu katiknan omba nimti ken kilen ku mbe. Egan ken kasa sakwep ku mbe. Egan zekankanpin; ken sewaknan palen mambe. Egan manepmak bembeyet kenan teman ku tabe. ⁴ Egan imbi nembajane nep weyan indikdamun mimindewe. Mti nembajane indamusuwet indeme ekjenan zetnan gawepumti dolaknan eksempewep.

⁵ An egan imbi nembajane nep ku maweyanindikdamun min beme ek Kawawangalen dapmelange ekjengat njenan tati nep ku indikdamun mbe. ⁶ An namkinpepe alaknan tususunan egan dapmelangeyelen an njenan nep ku bembeyet mneti egan sek mmobot omba min beme ek Sadangat zet zemdelanpepe miminan kegogak egan keyet palen mowebe. ⁷ An ke am sambe dapmelange ku bembenan ekjenan eksempewep mneti ektakalimti Sadangalen ankapipilen kume Kawawangalen kwit zapatnan towembemagengat.

*An damun dolaknan ekjengalen mama mimiye-
len zet*

⁸ Dapmelangayelen damun ekjenan kogogagak mama miminan dolaknan mamambep ma manjanangat eksesenanmak mbep ma ekjenan wain omba ninipin ma manepgat eiyakgaleset mulup ku mbep. ⁹ Ekjenan Kawawangalen zet katnan penan zemkawanbembenan ke ken zutpin atam tabep. ¹⁰ Ekjen ke kuknangat yanin mekme ten mamenjut indeme damun mulup mbep.

¹¹ Imbi damuñ ekñenañ kogogak mama mimiñin dolakñañ mambep ma ekñenañ zekukuñinpiñ mamti ekñenañ ñoktik dolakñañ etañ mâbep. Ma kwitñañ kwitñañ nâmsemten mamip.

¹² Dapmelangeyelen an damuñ ekñenañ imbi kwep esemten wabep. Kegok mti imbinem-bañine ñep weyañti indikdamuñ mbep. ¹³ An damuñ ekñenañ mulup dolakñañ mbep katan kwilin mwapme windemak tati Kilais Zisas nâmkîñpepeñin ñep sosok zemkawañ bewep.

Nâmkîñpepeyelen zet katñañ penañ

¹⁴ Neñ koti gigigalen nâyap ya ku kolap beme meluwañ kumgayap kapi makuwanik.

¹⁵ Keyañgut sakwep ku kobap beme meluwañ kuyawen kapi makumti am nâmkîñpepeñinmak zigok mamayelen ke zemâtâtindawe. Nin Kawawañgalen nemunamba manje keyet butñañ. Manje keyañ Kawawañ mama toñañ egalen dapmelange temañ ke Kawawañgalen zet katñañ penañ ke bandim mti ekdamuñ mamin.

¹⁶ Zet katñañ ekñen kapiyañ ningalen zet enzilim tazin ke alak msokbemkawañ bein:

Egañ an penañ sosok sokbemkawañ beme am sambeyañ ekbien.

Emetak Teñañ egalen yañañ sosok penañ mkawañ bemti zeye, “Kilais ek an teñ toñañ penañ.”

Âpme ensel ekñenañ ekbien.

Manje katan am sambeyañ kwit zapatñañ mepmâpme nâmpbien.

Msalengalen am sambeyañ ek nâmkîñpemâbien

ma Kawawaŋaŋ kululuŋen busatnaŋ keŋan tetimoge. Nin zet keyet keŋ zutmak ku mnup. Nin nânuwen zet ekŋen keyaŋ penaŋ sukwep bein.

4

An zemyuŋguŋgu notnaŋgat zet

¹ Kawawaŋgalen Emetak Tenjaŋ alak pigok zemâtâti manzein, “Bam am notnaŋaŋ nâmkinpepe peme tapme ekŋenaŋ zet we bekaŋmagengatnaŋ gawepumti ekŋengalen zet yuŋgu yuŋgu ke an zemyuŋguŋguyelen keŋinan beme am keŋin omba mamyuŋguip.”

² Zemzikat indanda keboŋ ke an dâsukitoŋ ekŋenmagengatnaŋ. Ekŋenaŋ, “Nin zikat indanda dolakŋaŋ mamnup” manzeiwaŋgut ke penaŋ yek. Yominangat sakambuk ku mamip ma keyaŋ mme keŋin gakikiŋaŋnok maip. ³ Am ekŋen keboŋ keyaŋ Kawawaŋgalen dapmelangeyaŋ awembiŋ bemti Kawawaŋmak tâtâŋin tazin ke mme mgasik bewe zemti manzemzikat indaip. Ma Kawawaŋaŋ meu zeme sokbeye ke am nâmkinpepemaŋaŋ wisikŋ dundum samti nimti zet katnaŋ penaŋ ke nâmâtâtâgat zeme sokbembenaŋ ke ekŋenaŋ meu ke ku niniyet manzemkulumindeip.

⁴ Kawawaŋaŋ kwitnaŋ kwitnaŋ sambe mme sokbeye ke pembenan etan. “Mgasik,” zemti ku peme mebegalen. Nenaŋ kwitnaŋ kwitnaŋ tim nsâti Kawawaŋgat wisikŋ zemti nimbe. ⁵ Enenogat kwitnaŋ kwitnaŋ sambe ke Kawawaŋaŋ zetnaŋaŋ zeme sokbeme ekme

dolakŋaŋ beme iŋaŋgat zapat nâmindeyeyet nin timnsâgât wisikŋ zemti dundumsawanup.

⁶ Geŋ zet zemâtâtât timti mâpmanik ke am nodine nâmkinpepemak ekŋen diindowanik beme geŋ Kilais Zisasiyelen mulup an penan bewanik. Kegok mti giti kogak nâmkinpem manik ke giŋgiŋ mbanik ma an dapmelanŋeyelen zemâtâtât mam indanik. Zet katnan tiwananen ke ewe nânâ mulup mamambanik. ⁷ Kegok tati bem zet ke zet katnaŋgat kasaŋan penanepiŋ ke bamkumpemti kenŋaleset keyet mulupman mmamoti nâmkinpepe dolakŋaŋmak mama ke mmambanik. ⁸ Segeset pembenan tatatgalen titok titok mambutenup ke zawatpiŋ mamayelen mamnup ke ŋewaŋgut keŋ butemti nâmkinpepeen kaliŋan bemti mamayelen set ke ma ke mimiyelen ŋep penan. E eneyet egaŋ penanŋ alak msalen kapi maaiknup ma bamgat penanŋ kogak aikbanup. ⁹ Zet kapi penan sukwep penan. Ke am sambeyan ilindiŋ ŋep nâmti nâmkinpepeyelen. ¹⁰ Nin webembenn Kawawaŋ mama toŋan ma Anŋalalaŋ Anmagen tazin. Ma am egat manâkinpewen yomengatnan matimkwatindein. Nin keyet nâmkinpemti sek sindem palen mulup katikŋan penan mti mimiek mamnup. ¹¹ Geŋ zet zemâtâtât sambe zemâtâtgayap ke am zemzikat indamane nâmbep.

¹² Geŋ pemane an ŋenan gâgât an zomolim zemti mtogengepiŋ. Yek, geŋ an imbi nâmkinpepemak sambe ekŋengat ŋenanin ma zikat indandanin bemti zet zenzendi ma mama

mimindi ma gogot mimindi ma nâmkinpependi ma mama kwetetepman mamandi keyan sosok tapme ekbep. ¹³ Gen nâgât damuñ damuñ kan mambaniknok ke windenñ Kawawangalen zet dapmelange makumindawanik ma dindom zikat mimindawanik. ¹⁴ Kawawangalen an ñenñ belin ñokdan bemti Kawawangalen zet zempalakñan bembeyet zemgewien. Mulup ke ku pemane towembe. ¹⁵ Gen kan katan wisatpin ke tati mulup alak zeyap ke kakanemuñ mbanik. Kogok mmane mulup mimindangot penañ sambeyan sosok ekmâtâbep. ¹⁶ Gen gitangot mama mimindi weyanñi damuñ mbanik ma am zikat indandandi kogak weyanñi damuñ mbanik. Kan katan gen kwileki ke ginging mti mbanik. Gen kogok mbanik beme ku walebanik gen mama kanzizilen kwabanik. Mme am zedi manâiwan kogokak ku walebep ekñenñ mamaen kwabep.

5

Am mama mimi kapigoset indatimambep

¹ Gen ailip ñen tetim mesât zet ñenzinñ ku msawanik. Gen zet sewak sewakñaset bipdangot zeweknok dunduwanik. An sipkotem ekñen kogak dapmenñ katnanen indatim mambanik. ² Imbi ilip ekñengot kegogak mamne zemti sewakñaset diindowanik ma imbi sipkotem ekñengot kogak ipmne zemti keñ kwetetepmanen tenjeset indati mambanik.

Dapmelangeyan imbi kwambet indikdamuñ mbep

³ Imbi kwambet penañ nemunambañinepiñ ekñen ke eksem indewanik. ⁴ Âk imbi kwambet ñen ek nemunambañane ma ñsokñañne talip beme ekñenañ kukñañgat mukulem ekmagen ma ilinañgat mambiwinemagen mbep. Mama mimi sepem keboñ keyet Kawawañañ nâme dolakñañ mambein. ⁵ Âpme imbi kwambet keyañ igak mame am ñenañ ekdamuñ ku mamm egañ webembeñañ Kawawañmagen bemti tambu msa katanñ dundunduyen mukulem mpepeyelen mayañkwesin. ⁶ Âk imbi kwambet ñenañ ikañgat sekañgat tikañ mamâzin elak alik mainağut keñañ eweñañ gakikiñañ. ⁷ Zet kapi imbi kwambet ma nemunambañine zemâtâtindame weyañti mamme am ñenañ ku zemkwelat mimindawep. ⁸ Âk ñenañ ikañgat sipbutnañ ma mamnotnane ku indikdamuñ min beme egañ nâmkijpepeñañ iyañti am nâmkijpepepiñ ekñengalen bamen tototnañ penañ bein. ⁹ Imbi kwambet kwilin kilom timti kwambet mangeen tususupiñ. Imbi kwambet ekñen kabonñ kapi indikdamuñ mbep. Kwambet keyañ an kwewetañ wawatnañ ma nup kanañ 60 bein ¹⁰ ma mama mimiñin notnañ kapigok ekbep. Egañ nemunambañane weyañti indatim mamkwage. Ma am mamananañ indameti mka indaye. Ma sekañ mtoti dapmelange nâmkijpepeñinmak notnañgat mulup mge. Ma am nukñanen tapme mukulem mimindeye ma mulup notnañ pembeñañ keñañ keyet bemti mamkwatan. Imbi kebonñgat ekbep. ¹¹ Âk imbi kwambet sipkotem egañ kwilin dapmelangeyañ

indikdamuŋ mimiyeleŋ tususupiŋ. Mme ekŋenaŋ aimbiŋ bembeyeleŋ tikŋanaŋ mandame an wati Kilais bamkumpewepgapmti ¹² ekŋenaŋ ekmak kukŋaŋgat tâtâ mbien keyepmti yommak bewep. ¹³ Ekŋenaŋ kogak kan walaletgalen yaŋaŋ mnâmti mka ŋengatnaŋ mka ŋen mamotolip. Kegok etaŋ yek, ewe mme bekaŋaŋ beme dekuku mimi ma nenn nâyap nâyap an damuŋnok mulup zet manzeip. Ma ekŋenaŋ zet ku zenzeyeleŋ ke manzeip. ¹⁴ Keyepmti neŋ nâma imbi kwambet sipkotem ekŋenaŋ awembiŋ bemti nemba indambeti apnembaŋine ma mkaŋin ekdamuŋ mmambep. Kogok mti weyaŋ mame am notnaŋ nâmkipepepiŋaŋ ningat kwelat ku kuwep. ¹⁵ Eneyet imbi kwambet notnaŋ ilak set pembenan bamkumpemti Sadan mâbien. ¹⁶ Keyepmti dapmelange imbi ŋenmagen imbi kwambet notnaŋ egat apnembaŋanemak maip beme egaŋ indikdamuŋ mbe. Âpme dapmelangeyaŋ ekŋen keboŋgat nukŋaŋ pupu yek. Imbi kwambet ŋen igak penaŋ main keboŋ etaŋ indikdamuŋ mbep.

Dapmelangeyaŋ damuŋine indikdamuŋ mbep

¹⁷ Âpme an damuŋine muluwin dolakŋaŋ mamip ekŋen keyet nâmindeme mopme an ŋejaŋ Kawawaŋgalen zet zenze main ma an zikat indanda nâmti weyaŋ indikdamuŋ mti ekse-mindewep. ¹⁸ Kawawaŋgalen Zet Itnaŋanen meluwaŋ mimiŋaŋ kapigok tazin,

“Makau apmaŋaŋ wit imenzaŋme katnaŋaŋ bul-ulun zem totogalen mulupmaŋ tapmti meu

nsâpmme kanğalemañ bekekekpiñ.” (Zii
Zet 25:4)

Ma sepem kogogak mulup anañ tosañañ ñep titiyelen. ¹⁹ An ñenañ an ñeñanggat ñeñ beluñ beluñ zet ombem zeme nânâpiñ. An zut ma tuk ekñenañ zet sakam kwep zemti bandim mme nâme penañ bewe. ²⁰ An ñenañ yom mme geñ am notnañ ekñengat zikalinan zet msamane an notnañ ekñenañ ekti kingabep.

²¹ Kawawañ ma Zisas Kilais ma enselñene ekñengat zikalinan dindomti ingat zemâtâtât kapi mâti ken ke ken ke ma notn notn katnan betetnañ ku mbep zemti diindoyap.

²² In am Kawawañgalen mulup an winde indan-dayelen belin ñokñinan bembeyelen abak abak ku mbep. In am yañin nâmâtâtâtpiñ mneti ilin yommak bewepgat eksemte kwetetepmañ mam-bep.

²³ Âpme geñ sek zawat susuk mpeñ mam-nikgapmti tu etañ ninipin; wain isikñañ kambakdi mukulem mimiyelen ñep nimbanik.

²⁴ Âpme am notnañgalen yomin ñep sosok eegalen ma yominañgat dopmañ mutumindan-dayelen sosok matazin. Yangut am notnañgalen yom bamgat zemdelañ zenze kanen sokbeme ekbanup. ²⁵ Sepem kebonagak mama mimi dolakñañ sosok ñep eegalen, ma notnañ sosok penañ ku eegalen ke tetak ku enzilim tabe.

6

Sisilin an nâmkinpepemañ ekñengalen zet

¹ Am nâmkînpemak sisiliŋ etaŋ mamip ekŋenaŋ an mobotnaŋinaŋgat nâme pembedaŋ beme mobotnaŋ talip nâmti eksemindewep. Kogok mme am ŋenaŋ Kawawaŋgat kwizet buŋamaŋ ma Kilais nâmkînpeseyelen zetnaŋgat ku zeme tobe. ² Ma an mobotnaŋin ekŋen nâmkînpesepinmak zemti keyet sisiliŋ mulup an ekŋenaŋ ku mtotindewep. Eksemindemti ekŋengat mulup msâgât ekme nolin nâmkînpesepin tazin nâmti sek bulâlân mulup ku mbep. Sisiliŋ an in an mobotnaŋin Kawawaŋaŋ nâmtikŋaŋ miminden ekŋengat in muluwin windenaŋben mbep.

Mânep milawatgat eyak ku mbep

Zet zeap kapi zemzikat mimindamti keŋin buteme ke mâti mbep. ³ An ŋenaŋ nânâ sakam igagen tazikat indain ma Amobotnaŋ Zisas Kilaisiyelen zetnaŋ penan ke nâme ŋep ku bein ma mama Kawawaŋaŋ nâme dolakŋaŋ mambein zet ke zikat indandaŋaŋ ku mâzin ⁴ an ke belak sekŋaŋ etaŋ mamimozin ma an ke nânâŋaŋ bugan ku tazin. Keŋanen kwitnaŋ bekananŋaŋ misik tazin. Egaŋ zet mdândândâ ma zet yaŋaŋ zem guluk gilik omba mumm. Zet mdândândâyelen kebon keyan penanŋaŋ kapigok mamsokbein: keŋ kuku mimi, atindândâyet setnaŋ kabembe ma am nolin ŋeniyet manâmbekambein ma an notnaŋgat kwelat makun ma ⁵ an ekŋen kebon ke zet mmot mtot mti keŋin yungume delaŋ zenzenaŋ ma nânâŋinpiŋ penan ekŋenaŋ zet penan

bankumpewien. Mti nâme Kilaisiyelen zapalan mânep milawat sokbemndasem zemti mamip.

⁶ An nenan mamañanen Kawawañan mama mamayelen manâin ke mâti mezin beme keyan mânep milawatmak mama keyan sebempein. Ekmagen zigok tasain kelak nep kemak. ⁷ E zigopak? Nin msalen talak kobenn ya nan mane mesât belak betn mobenben mebanup. ⁸ Kegok keyepmti nin meu ma sâk melakandu tatndain beme keyan nnañgat sepem nep bein. ⁹ Âk am nenan milawatmak omba bembeyelen manâiwan tetimaemaen sukñan beme Satan-galen kapipilen maindon. Âpme kenin kwilekiki bekanan ma waleletnañmak keyet tikñan be-misikti keyan indamandame walelet kalinañ metobep. ¹⁰ E eneyet mânepgat ken omba bembe ke yom notnañgat notekñan. Notnañ eknen ke wemindandayelen omba nâmti nâmkinepepeñin katikpeme kilom mekogeyan bamgat ken sindem ma nukñan omba aikindaye.

Pâlañ Timoti mama kanzizitgat yañan zemzikat sain

¹¹ Timoti, geñ Kawawañalen an mamaniñgapmti kwitnañ kwitnañ kebon ke eksempemti kunzun mebanik. Geñ teñ mama ma Kawawañalen mama nâmtikñan mnen ma nâmkinepepemak mama ma gogotmak mama ma katikñan bemti tatat ma sewak palen mama keyet giñgiñ mbanik. ¹² Mti nâmkinependañgat mulupmañ windenñan bemti mbanik. Kegok mmeti giti mama kanzizit tiwanik. Mama mimi kabon kapiyet Kawawañan gakumtetime

geŋ nâmkĩŋpependi am sambeyet zikalinan zemkatik bemane nâmbien. ¹³ Kawawaŋ kwitnaŋ kwitnaŋ sambe mamaŋin maaikindain egat zikatnan ma Zisas Kilais egaŋ Pontias Paillet egat zikatnanen kingagapiŋ iŋŋaŋgat yaŋaŋ penaŋ zemkatik beye. Egat zikatnan geŋ kapi mimiyet zemkatik beyap. ¹⁴ Ke geŋ neŋ zemgeya ke gawepumti mammopmane nnaŋgalen Amobotnaŋ Zisas Kilaisiyaŋ gilik zemkobe. Gawepumti tapmopmane am ŋenaŋ geŋmagen keyet yomaŋ ŋen aiikpiŋ mbep. ¹⁵ Kawawaŋaŋ kanaŋ beyeyaŋ tazin kan beme Kawawaŋaŋ Zisas sosokpeme kobe. Geŋ Kawawaŋ am sambeyaŋ sesewatgewep ma geŋ kwep winde toŋaŋ ma ŋeŋaŋ sambeyet ŋeŋaŋin ma amobotnaŋ sambeyet Amobotnaŋ. ¹⁶ Geŋ kwewetaŋ gakikipiŋ busatnaŋ temaŋ keyet keŋaŋ mamaŋik ke am ŋenaŋ mebegalen yek. Geŋ an ŋenaŋ ku giga ma ŋep ku gigigalen. Amnaŋ nâmgeme mobotnaŋ bewe ma winde gaŋgaŋaŋ ewe wemgamti wemobe! Keyet nâmti dundunganup. Ke penaŋ.

Am mânep milawalin temaŋ ekŋengalen zet

¹⁷ Msalen am mânep milawalin temaŋ mamaip ekŋen sekŋin ku mobotgalen diindomane ekŋenaŋ webembe mânep milawalin waleletgalen keyet ku bewep. Ekŋenaŋ Kawawaŋin kwilekiki kwapem matalasimndame oloŋen palen matimanup ekmagen webebeŋin bewep. ¹⁸ Mti zemindemane mama mimiŋinan kwileki pembenay ke mbep ma mama mimiŋin dolakŋaŋ keyaŋ semem mopme ekŋenaŋ kwileki

ke ma ke omba indawep ma am elen belen bemti mukulem mukulem mimindewep. Mama mimi dolakñan ke ekñenan mânep milawalinok timti mambep. ¹⁹ Sepem kegok mti ekñenan Kawawañan kwitnan kwitnan tosa teman bangat timambep keyan luanan katikñan penan weyan bewep. Kogok mti keninan ñep mama penan penan mammnup ke nâmâtâbep.

²⁰ Timoti, geñ Kawawañalen zet katnan gaya ke yayan kakanemuñ ekdamuñ mti mbanik. Mti am notnan ekñenan kwelat zet ma zet penanpin ke timamti kwitnan, “Nânâ teman,” manzeip ke dâsuki keyepmti geñ bamkumpewanik. ²¹ Am notnan ekñenan zet kebon ke tojan bemti nâmkinpepeyet set tageen myungumti set belakñaset mebien. Kawawañalen ken taolet inmak wemti wembe.

Kawawangalen Tâtâ Alakṇan
The New Testament in the Nabak Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Nabak long Niugini

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nabak

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

ea68a902-358a-5c72-82de-a583fc4809e7